

Inhoud

1. Inleiding	3
1 Veiligheid en gezondheid bij Kibeo	4
1.1 Missie en visie.....	4
1.2 Doel van dit beleid	4
1.3 Opbouw van het beleid	4
2 Relevante wetgeving, normen en eigen beleidskaders	5
3 Grote risico's	6
3.1 Fysieke veiligheid.....	6
3.2 Sociale veiligheid	8
3.3 Gezondheid	9
4 Omgaan met kleine risico's.....	12
5 Veiligheidsbeleid van de locatie:	14
6 Risico van grensoverschrijdend gedrag	15
6.1 Pesten.....	15
6.2 Seksueel grensoverschrijdend gedrag van kinderen onderling.....	15
6.3 Seksueel grensoverschrijdend gedrag van volwassenen jegens kinderen	16
7 Vierogenprincipe.....	17
7.1 Werkwijze op de locatie.....	17
8 Achterwachtregeling en calamiteitenregeling	18
8.1 Achterwachtregeling	18
8.2 Calamiteitenregeling	18
8.3 Ondersteuning tijdens afwijken van beroepskracht-kindratio	18
8.4 Werkwijze op de locatie.....	19
9 EHBO-regeling	20
10 Beleidscyclus	21
10.1 Algemeen beleid	21
10.2 Veiligheidsbeleid van de locatie	21
11 Communicatie	22
12 Bijbehorende documenten en bijlagen	23
12.1 Locatiespecifieke bijlagen	23

1. Inleiding

Dit is het beleid Veiligheid en Gezondheid van Kibeo. Met hulp van dit beleid wordt inzichtelijk gemaakt hoe we op onze locaties werken aan veiligheid en gezondheid. Het doel is de kinderen en medewerkers een zo veilig en gezond mogelijke werk-, speel- en leefomgeving te bieden waarbij kinderen beschermd worden tegen grote risico's met ernstige gevolgen en leren omgaan met kleine risico's. Dit beleid is tot stand gekomen met behulp van bijdragen van medewerkers. Kibeo streeft naar een zoveel mogelijk eenduidige werkwijze op alle locaties. Op die manier bieden alle locaties in gelijke mate een zo veilig en gezond mogelijke werk-, speel- en leefomgeving. Een verbetercyclus is onderdeel van het kwaliteitssysteem van Kibeo. Indien noodzakelijk worden er maatregelen getroffen voor verbetering.

1 Veiligheid en gezondheid bij Kibeo

1.1 Missie en visie

Kibeo staat voor goed verzorgde, leuke, en vertrouwde kinderopvang. Dit betekent onder meer dat er veel zorg besteed wordt aan de gezondheid en veiligheid van kinderen en medewerkers.

De visie op veiligheid en gezondheid van Kibeo sluit aan bij de pedagogische visie van Kibeo. Kinderen tussen 0 en 13 jaar krijgen bij Kibeo de gelegenheid te spelen, te ontmoeten en zich te ontwikkelen. Om zich te kunnen ontwikkelen moeten kinderen de ruimte krijgen om te leren en te ontdekken. De opvang is daarom veilig, en biedt tegelijkertijd voldoende uitdagingen voor het kind om zijn grenzen te verkennen en zich te ontwikkelen. Het begrip van 'veiligheid' en 'risico' verschuift met de leeftijdsfase van het kind.

1.2 Doel van dit beleid

Het doel van dit beleid is dat de opvang een veilige en gezonde plek is voor kinderen. Grote risico's van fysiek of psychisch letsel, dienen te worden vermeden. Kibeo treft maatregelen en hanteert beleid om deze risico's zoveel mogelijk uit te sluiten. Kleine risico's, risico's van een 'blauwe plek', onderzoeken we samen met de kinderen. Kleine risico's vormen een prima gelegenheid om het kind te begeleiden op zijn ontdekkingsstocht en het kind te stimuleren de eigen grenzen te verleggen. Belangrijkste aandachtspunten voor dit beleid zijn:

- het veiligheidsbewustzijn van medewerkers vergroten;
- grote risico's vermijden door middel van organisatiebreed beleid en doeltreffende maatregelen op de locatie;
- handvatten bieden aan de teams om met elkaar een veilige en gezonde omgeving te creëren op de locaties.

1.3 Opbouw van het beleid

Het beleid als geheel beschrijft het veiligheidsbeleid van Kibeo: de uitgangspunten, kaders en werkwijzen Kibeebreed. Hoofdstuk 4 gaat in op de grote risico's en maatregelen organisatiebreed om ongelukken te voorkomen. Hoofdstuk 5 beschrijft hoe kinderen geleerd wordt om te gaan met kleine risico's. Er wordt verwezen naar achterliggend beleid.

Hoofdstuk 6 beschrijft de werkwijze per locatie. Hier beschrijft de locatie welke specifieke risico's er zijn en hoe deze worden beperkt. Achterliggend voor het locatiespecifieke veiligheids- en gezondheidsbeleid zijn de reeds uitgevoerde risico-inventarisatie per locatie, en de Locatiegebonden afspraken. Vanaf volgend jaar zullen we de risico's op een andere wijze in kaart brengen, waarschijnlijk aan de hand van de QuickScans in de nieuwe Risicomonitor.

De hoofdstukken 7 t/m 10 beschrijven achtereenvolgens de risico's van grensoverschrijdend gedrag, het vierogenprincipe, de achterwachtingregeling en de EHBO-regeling.

De hoofdstukken 11 en 12 beschrijven de beleidscyclus en de communicatie over dit beleid intern en extern.

Hoofdstuk 13 geeft een overzicht van organisatiebreed beleid en locatiespecifieke documenten waarnaar dit beleid verwijst. Samen met dit beleid vormen deze – ingevulde – documenten het veiligheidsbeleid van de locatie.

2 Relevante wetgeving, normen en eigen beleidskaders

Hieronder volgt een overzicht met een korte beschrijving van de betreffende wet of norm en de instantie die zorg draagt voor het toezicht.

Wet Kinderopvang en kwaliteitseisen Peuterspeelzalen

Deze wet, kortweg Wet Kinderopvang, stelt eisen aan de kwaliteit van de kinderopvang. In de Wet kinderopvang en het Besluit kwaliteit kinderopvang zijn de eisen opgenomen ten aanzien van het een veiligheids- en gezondheidsbeleid.

De GGD is, in opdracht van de gemeente, de toezichthoudende instantie op de kwaliteit van de kinderopvang.

Wet publieke gezondheid

Deze wet regelt de organisatie van de openbare gezondheidszorg, de bestrijding van infectieziektecrises en de isolatie van personen/vervoermiddelen die internationaal gezondheidsgevaar kunnen opleveren. Ook regelt de wet de jeugd- en ouderengezondheidszorg. Deze wet is voor de kinderopvang relevant voor zover deze maatregelen ter bestrijding van de coronapandemie bevat, en voor de meldplicht bij de uitbraak van infectieziekten binnen een kindcentrum.

De GGD houdt toezicht op naleving van deze wet.

Warenwetbesluiten

Warenwetbesluiten stellen eisen aan productveiligheid. Bijvoorbeeld aan speeltoestellen en bedden en boxen. NEN-normen, bijvoorbeeld op het gebied van speeltoestellen en de valondergrond, worden hierbij als aanvulling gebruikt.

De Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA) houdt toezicht op de naleving van de warenwetbesluiten.

Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet)

Alle locaties voor kinderopvang zijn verplicht te beschikken over een Risico-inventarisatie en Evaluatie van de arbeidsomstandigheden (ArboRIE) die de actuele situatie correct beschrijft. In deze ArboRIE komen diverse veiligheidsaspecten aan de orde die bestaan uit diverse, in andere wetgeving opgenomen regels.

Het toezicht op naleving van de Arbowet vindt plaats door de Arbeidsinspectie.

Bouwbesluit

Het Bouwbesluit geeft regels waar de bouw van een kinderopvanglocatie aan moet voldoen. Hierin zijn specifieke regels opgenomen m.b.t. vluchtroutes, brandvertraging en materiaalgebruik.

Zowel de gemeente (door middel van een bouwverordening) als de Brandweer (gebruiksvergunning) zijn toezichthoudend.

Eigen beleidskader

Dit beleid is een overkoepelend veiligheids- en gezondheidsbeleid, waar diverse andere beleidsstukken onder hangen, zoals het beleid Veilig Slapen, beleid Vervoer, beleid Ziekte, beleid Incidentcoördinator en Calamiteitenregeling, enz. In dit beleid en in de daaraan verbonden risico-inventarisaties wordt verwezen naar de betreffende beleidsstukken.

3 Grote risico's

Wanneer het gaat om veiligheid maken we onderscheid tussen fysieke, emotionele en sociale veiligheid. Fysieke veiligheid heeft te maken met de fysieke omgeving van de opvang en de risico's van lichamelijk letsel of ziekte. Het waarborgen van emotionele veiligheid is een van de basisdoelen van het pedagogisch beleid. Kinderen ontwikkelen zich het best in een omgeving waarin zij zich veilig voelen. Het Algemeen pedagogisch beleid beschrijft hoe de pedagogisch medewerker van Kibeo zorgt voor een emotioneel veilig klimaat. Sociale veiligheid heeft betrekking op relaties van kinderen onderling, kinderen en volwassenen en volwassenen onderling.

Als grote risico's gelden alle risico's van ernstig lichamelijk of psychisch letsel en ziekte. Om deze risico's te beheersen, voldoet Kibeo aan wettelijke richtlijnen en kwaliteitsnormen en liggen werkafspraken vast in beleid en werkinstructies. Op grote risico's wordt zoveel mogelijk organisatiebreed beleid ontwikkeld. Het beleid en de werkinstructies zijn voor alle medewerkers beschikbaar in het kwaliteitshandboek.

Daar waar geen organisatiebrede maatregelen mogelijk zijn, zorgt de locatie zelf voor passende maatregelen en werkafspraken. Deze worden vastgelegd in de risico-inventarisatie en in de locatiegebonden veiligheidsafspraken. Bij activiteiten in het kader van groene opvang, Vakantiemix of feesten, wordt ook een inschatting van de risico's gemaakt en worden maatregelen getroffen om ongelukken te voorkomen.

Kibeo bewaakt dat op elke locatie volgens beleid wordt gewerkt. Onder andere worden de volgende middelen ingezet:

- teamoverleggen
- interne audits
- kwaliteitsregistraties en -rapportages
- observaties en coaching door pedagogisch coaches
- functioneringsgesprekken

In de hierna volgende paragrafen zijn de grote risico's met grote gevolgen benoemd. Een volledig overzicht van de risico's, de kans en de impact, en maatregelen is te vinden in de risico-inventarisatie van de locatie.

3.1 Fysieke veiligheid

Kibeo heeft onderstaande risico's van de fysieke omgeving gedefinieerd als 'grote risico's'. In het schema is aangegeven welke (beleids-)maatregelen getroffen zijn om deze risico's te beheersen.

Voor alle fysieke risico's geldt dat direct toezicht een belangrijke factor is in het voorkomen van ongelukken. Kibeo verwacht van medewerkers dat zij alert zijn op mogelijke risico's en ingrijpen wanneer zich een risicovolle situatie met een kind voordoet. De vestigingsmanagers spreken pedagogisch medewerkers aan en sturen bij op het onderkennen van risico's.

Fysieke veiligheid		
Groot risico	Voorbeelden	Maatregelen en beleid
Vallen van hoogte	Uit bed vallen	<ul style="list-style-type: none">• Beleid Veilig slapen; bedden voldoen aan Warenwetbesluit bedden en boxen

Fysieke veiligheid		
Groot risico	Voorbeelden	Maatregelen en beleid
	Van commode, meubelstuk, speeltoestel, trap vallen	<ul style="list-style-type: none"> • Accommodatiebeleid: eisen aan de inrichting van de locatie, eisen aan speeltoestellen en controle van speeltoestellen • Inkoopbeleid: inkoop gecertificeerd materiaal, eisen aan leveranciers; uitsluitend aanschaf aankleedkussens met hoge rand • Pedagogisch beleid: afspraken over begeleiding en verzorging van kinderen en toezicht op spelende kinderen
	Vallen uit/met kinderstoel, Maxi-Cosi	<ul style="list-style-type: none"> • Werkinstructie wipstoelen: gebruik veilig materiaal; kind niet te lang en niet alleen in stoel laten zitten; correct gebruik, direct toezicht op kind
Verstikking	Wiegendood	<ul style="list-style-type: none"> • Beleid Veilig slapen, toezicht op slapende kinderen, klimaat slaapkamer
	Verslikken in eten	<ul style="list-style-type: none"> • Beleid Hygiëne en voeding, voedsel klein snijden voor de jongsten, kind niet alleen laten eten
	Verslikken in kleine voorwerpen	<ul style="list-style-type: none"> • Accommodatiebeleid: eisen aan materialen • Pedagogisch beleid: Leeftijdsgericht speelgoed, werkinstructie Aanschaf en gebruik speelgoed • Alert zijn op kleine voorwerpen op groep met jonge kinderen: niet laten slingeren
	Touwtjes en koordjes	<ul style="list-style-type: none"> • Pedagogisch beleid: aanschaf en gebruik speelgoed • Beleid bedrijfskleding • Accommodatiebeleid: Controle speeltoestellen • Organisatiebrede afspraak: geen touwtjes en koordjes
Vergiftiging	Giftige planten	<ul style="list-style-type: none"> • Accommodatiebeleid en Beleid Hygiëne en voeding - geen giftige planten op locatie
	Schoonmaakmiddelen	<ul style="list-style-type: none"> • Beleid Hygiëne en voeding: schoonmaakmiddelen staan buiten bereik van kinderen, in hoge of gesloten kast
	Sigaretten, medicijnen van medewerker	<ul style="list-style-type: none"> • Organisatiebrede afspraak: tas van medewerker ligt buiten bereik van kinderen in hoge en/of afgesloten kast of ruimte waar geen kinderen komen.
Verbranding	Elektriciteit	<ul style="list-style-type: none"> • Accommodatiebeleid: snoeren worden weggewerkt • Controle van snoeren en elektrische apparaten opgenomen in risico-inventarisatie
	Verwarming	<ul style="list-style-type: none"> • Accommodatiebeleid: verwarmingen zijn afgeschermd voor kinderen (dagopvang)
	Kookplaat, oven, hete pan, bbq	<ul style="list-style-type: none"> • Koken met kinderen: uitsluitend koude gerechten. • Beleid Hygiëne en voeding: geen gebruik barbecue en kookplaten in bijzijn van kinderen
	Hete thee, waterkoker	<ul style="list-style-type: none"> • Beleid Hygiëne en voeding: geen warme dranken op de groep. Gebruik van een warmhoudbeker mag wel.
	Hitte en Zonnebrand	<ul style="list-style-type: none"> • Hitteprotocol Kinderen in de zon: kleren, smeren, weren en voldoende drinken

Fysieke veiligheid		
Groot risico	Voorbeelden	Maatregelen en beleid
Beknelling	Vingers tussen deur	<ul style="list-style-type: none"> • Accommodatiebeleid: fingersafes op alle deuren in de dagopvang
	Spijlafstand in boxen, bedden, trapleuningen	<ul style="list-style-type: none"> • Accommodatiebeleid: voldoen aan Warenwetbesluit
	Spleten in speeltoestellen	<ul style="list-style-type: none"> • Accommodatiebeleid: keuring speeltoestellen door extern bureau • Werkplan vestiging: visuele inspectie speeltoestellen
Verdrinking	Zwembadjes	<ul style="list-style-type: none"> • Werkinstructie veiligheid buitenbadjes: ondiep water, alleen onder direct toezicht
	Water in de buurt	<ul style="list-style-type: none"> • Beleid Vervoer: we doen geen uitstapjes; zelfstandigheid kinderen vanaf 9jr of groep 5: goede afspraken maken • Locatiegebonden afspraken: hek dicht en toezicht
Ernstige verwonding	Vallen door glas in deur of raam	<ul style="list-style-type: none"> • Accommodatiebeleid: gebruik veiligheidsglas of beschermende folie
	Vallen of botsen tegen (scherpe) rand van meubel of speeltoestel	<ul style="list-style-type: none"> • Accommodatiebeleid, Handboek uitbreiding: eisen aan gebouw en inrichting • Werkplan vestiging: visuele inspectie speeltoestellen
	Verkeersongeval doordat kind straat op loopt	<ul style="list-style-type: none"> • Accommodatiebeleid: kwaliteit hekwerk • Locatiegebonden afspraken: hek dicht en toezicht
	Ongeluk bij uitstapje	<ul style="list-style-type: none"> • Beleid Vervoer: geen uitstapjes. Eisen aan begeleiding door aantal pedagogisch medewerkers bij wandelingetje in de buurt
	Verwonding door kapot of ondeugdelijk materiaal op de locatie binnen of buiten	<ul style="list-style-type: none"> • Inkoopbeleid: alleen goedgekeurd materiaal • Werkplan vestiging: maandelijkse controle van vestiging; visuele inspectie speeltoestellen; Melding Storing bij Facilitair bij gebreken
Calamiteiten van buitenaf	Ongeluk met kerncentrale, giframp, overstroming	<ul style="list-style-type: none"> • Maatregelen om gevolgen te beperken: noodvoorzieningen aanwezig op locatie (radio, knijpkat, water in flessen,) • Locaties stellen schuilplan op • Locaties zijn bekend bij GGD-GHOR. Bij calamiteit nemen zij de regie

3.2 Sociale veiligheid

Sociale veiligheid in de kinderopvang gaat over hoe kinderen en medewerkers beschermd zijn tegen risico's van menselijk handelen. Het kind moet kunnen vertrouwen op de volwassenen om hem heen. Onderstaand schema beschrijft de grote risico's die Kibeo op dit vlak onderkent.

Sociale veiligheid		
Groot risico	Voorbeelden	Maatregelen en beleid

Sociale veiligheid		
Groot risico	Voorbeelden	Maatregelen en beleid
Grensoverschrijdend gedrag van kinderen onderling	Kind wordt gepest, pesten via social media (bso), seksueel grensoverschrijdend gedrag	<ul style="list-style-type: none"> • Pedagogisch beleid: begeleiden kinderen, positief pedagogisch klimaat, aandacht voor relaties van kinderen onderling • Meldcode: stappenplan bij grensoverschrijdend gedrag van kinderen onderling
Kindermishandeling	Onverantwoord pedagogisch handelen	<ul style="list-style-type: none"> • Pedagogisch beleid: inzet pedagogisch coach, observaties • Personeelsbeleid: doelstellingsgesprekken aanspreekcultuur • Beleid vier ogen op de groep (dagopvang): andere volwassene kan meekijken of –luisteren terwijl medewerker met de kinderen werkt
	Kindermishandeling door medewerker	Idem en ook <ul style="list-style-type: none"> • Meldcode: stappenplan bij signalen van mogelijk gewelds- of zedendelict van collega jegens kind; beleid beroepshouding
	Kindermishandeling in de thuissituatie	Idem en ook <ul style="list-style-type: none"> • Meldcode: stappenplan bij signalen van kindermishandeling en huiselijk geweld • Intern begeleider is aandachtsfunctionaris
Vermissing	Kind komt niet naar opvang	<ul style="list-style-type: none"> • Werkinstructie Kind afwezig zonder afmelden: pedagogisch medewerker zoekt contact met ouders/school en slaat alarmwerkinstructie hoe te handelen en slaat zo nodig alarm .
	Kind loopt weg.	<ul style="list-style-type: none"> • Beleid Vervoer: geen uitstapjes • Accommodatiebeleid: kwaliteit hekwerk • Toezicht: kwaliteit hekwerk controleren, voordeur gesloten (dagopvang) • Een kind kwijt: binnen 10 minuten alarm slaan
Indringers	Persoon dringt met verkeerde bedoeling binnen in kinderopvang	<ul style="list-style-type: none"> • Toegangsbeveiliging; voordeur gesloten (dagopvang) • Werkinstructie Overval of indringer: eigen veiligheid en die van de kinderen eerst • Werkinstructie Ophalen kind door een vreemde: kind wordt in principe niet meegegeven tenzij er contact is met ouders

3.3 Gezondheid

In een kindercentrum komen veel kinderen dicht bij elkaar. Het is daardoor een plek waar ziektekiemen zich snel kunnen verspreiden. Hoewel dit onvermijdelijk is, treft Kibeo waar mogelijk maatregelen om (verdere) verspreiding van infectieziekten te voorkomen. Daarnaast zijn er risico's verbonden aan gebrekkige persoonlijke of bedrijfshygiëne. In onderstaand schema zijn daar voorbeelden van gegeven.

Gezondheid		
Groot risico	Voorbeelden	Maatregelen en beleid
Ziektekiemen	Preventie van verspreiding van infectieziekten	<ul style="list-style-type: none"> • Beleid Ziekte: volgen richtlijnen GGD; vaccinatiestatus van kinderen en medewerkers in beeld • In het kwaliteitshandboek is een hyperlink opgenomen naar het overzicht van infectieziekten in kinderopvang van het RIVM • Beleid Hygiëne en voeding: handen wassen; hoesten en niezen, wondverzorging, bedrijfshygiëne • Werkplan vestiging: ventileren en luchten
	Zandbakken	<ul style="list-style-type: none"> • Werkplan vestiging: visuele inspectie speeltoestellen • Beleid Hygiëne en voeding: richtlijn voor schoonmaken/ vervangen zand • Accommodatiebeleid: zandbakken goed toegedekt
	Hygiëne op de locatie (bijvoorbeeld handdoeken, speelgoed, keuken)	<ul style="list-style-type: none"> • Beleid Hygiëne en voeding en ABC Hygiëne en voeding geven richtlijnen voor hygiënisch werken en schoonmaken; • Accommodatiebeleid en handboek uitbreiding: richtlijnen voor de bouw en inrichting • Schoonmaakschema in Jaarboek
	Kind komt in aanraking met bloed, urine of ontlasting	<ul style="list-style-type: none"> • Beleid Hygiëne en voeding: schoonmaken en desinfecteren, handen wassen • Accommodatiebeleid: kindertoiletten in plaats van potjes
	Afspraken over gebruik bedden en beddengoed.	<ul style="list-style-type: none"> • ABC Hygiëne en voeding: elk kind heeft eigen beddengoed.
Medicijnvertrekking	Kind krijgt verkeerd medicijn of medicijn verkeerd toegediend	<ul style="list-style-type: none"> • Afspraken over medicijntoediening worden schriftelijk vastgelegd • Gebruik groepsportal voor afspraken over verzorging
	Onkundig medisch handelen door pedagogisch medewerker	<ul style="list-style-type: none"> • Beleid Ziekte: medewerkers voeren geen medische handelingen uit
Voedselveiligheid	Voedselvergiftiging	<ul style="list-style-type: none"> • Kibeo biedt enkel broodmaaltijd en fruit • Beleid Inkoop: vers ingekocht, geen voorraden • Beleid Hygiëne en voeding geeft richtlijnen voor voedselveiligheid
	Borstvoeding/babyvoeding	<ul style="list-style-type: none"> • Beleid Hygiëne en voeding: werkinstructies babyvoeding, borstvoeding, flessen en spenen
Binnenmilieu	Kind en medewerker ademt ongezonde lucht in door binnenklimaat	<ul style="list-style-type: none"> • Werkinstructie Ventileren en luchten • Accommodatiebeleid: meters op groep, bewaken temperatuur en CO₂ (jaarboek) • Beleid Veilig slapen: controleren luchtkwaliteit slaapkamer • Controle van ventilatievoorzieningen door afdeling Facilitair.

Gezondheid		
Groot risico	Voorbeelden	Maatregelen en beleid
	vluchtige stoffen	<ul style="list-style-type: none">• Geen vluchtige stoffen op de groep (Locatiegebonden afspraken)
Buitenmilieu	Verbanding in zon	<ul style="list-style-type: none">• Werkinstructie kinderen in de zon: schaduw en beschutting bieden en smeren
	Insectenbeten, teken	<ul style="list-style-type: none">• Beleid en ABC Hygiëne en voeding

4 Omgaan met kleine risico's

Onze missie is onze kinderen een zo veilig en gezond mogelijke opvang te bieden. Hierbij willen we ongelukken of ziekte als gevolg van een bijvoorbeeld niet schoon of ondeugdelijk speelgoed voorkomen. Maar met overbescherming doen we de kinderen uiteindelijk geen goed. Daarom beschermen we de kinderen tegen onaanvaardbare risico's. Een bult, een schaafwond of iets dergelijks kan gebeuren. Sterker nog kinderen meer ruimte geven heeft ook een positieve kant:

- Het heeft een positieve invloed op de fysieke gezondheid wanneer een kind zich vrij voelt om te bewegen.
- Het vergroot zelfvertrouwen, zelfredzaamheid en doorzettingsvermogen wanneer een kind zelf mag experimenteren.
- Het vergroot sociale vaardigheden wanneer kinderen de mogelijkheid hebben om interactie met elkaar te hebben zonder dat er een volwassene tussen staat.

Daarom aanvaarden wij op onze opvang de risico's die slechts kleine gevolgen kunnen hebben voor de kinderen en leren ze hier op een juiste manier mee om te gaan. Om risicovolle speelsituaties veilig te houden moeten kinderen zich daarom tijdens spelsituaties of activiteiten houden aan diverse afspraken. Daarnaast zijn er afspraken over hoe om te gaan met spullen als speelgoed en gereedschap, dit om te voorkomen dat door verkeerd gebruik letsel kan ontstaan. Bij het maken van afspraken houden we rekening met de leeftijd en ontwikkelingsfase van het kind. Het pedagogisch beleid geeft daarin handvatten. We herinneren de kinderen op positieve wijze aan de geldende afspraken door middel van corrigeren en belonen (Pedagogisch beleid).

In onderstaand schema is een aantal voorbeelden van kleine risico's opgenomen.

Kleine risico	Voorbeelden	Hoe leren we kinderen hiermee omgaan?
Kind loopt blauwe plek op of bezeert zich	Kinderen botsen op elkaar tijdens spel	<ul style="list-style-type: none"> • Afspraken maken met de kinderen over rennen binnen • Afspraken maken met oudere kinderen over voetballen op het plein
	Kind struikelt over speelgoed	<ul style="list-style-type: none"> • Afspraken met de kinderen over opruimen na gebruik (Pedagogisch plan van de locatie)
	Kind bezeert zich aan bestek	<ul style="list-style-type: none"> • Inkoop: er worden enkel kindvriendelijke mesje gebruikt • Pedagogisch beleid: Pedagogisch medewerker begeleidt het kind om het mesje te gebruiken
	Kind bezeert zich doordat hij speelgoed op zijn voet laat vallen	<ul style="list-style-type: none"> • Pedagogisch medewerker begeleidt kind om zware spullen te schuiven in plaats van te tillen
	Kind bezeert zich door val van fietsje	<ul style="list-style-type: none"> • Pedagogisch medewerkers zien erop toe dat kinderen buiten veilig spelen en geen gevaar voor elkaar vormen. Samen met het kind bekijken zij waar bijvoorbeeld veilig gefietst kan worden op het plein
	Kind bezeert zich doordat een ander kind het deurtje van een speelhuisje open	<ul style="list-style-type: none"> • Pedagogisch medewerker begeleidt kinderen in veilig samen spelen en rekening met elkaar houden

	of dicht duwt	
	Kind bezeert zich door speelgoed of gereedschap van oudere kinderen	<ul style="list-style-type: none">• Op de locatie zijn afspraken over opruimen. Pedagogisch medewerkers begeleiden oudere kinderen om spullen goed op te ruimen voor de kleintjes. En leggen aan de kleintjes uit waarom bepaalde materialen niet voor hen zijn

Om gezondheidsrisico's te beperken en de kinderen hieraan zelf bij te laten dragen zijn goede afspraken met kinderen noodzakelijk. Voorbeelden van afspraken die met kinderen zijn gemaakt zijn het wassen van de handen na toiletbezoek of het houden van een hand voor de mond tijdens niezen of hoesten. Ook leren we jonge kinderen dat ze niet met de afvalcontainer mogen spelen, maar wel zelf hun luier weg mogen gooien.

De afspraken die zijn gemaakt met kinderen zijn terug te vinden in het pedagogisch plan van de locatie. Deze hangen op de locatie. De afspraken worden regelmatig met de kinderen besproken en herhaald. Bijvoorbeeld voorafgaand aan een activiteit of spel, voorafgaand aan een verschoningsmoment of in periodes dat veel kinderen en medewerkers verkouden zijn. Voor zover afspraken niet zijn vastgelegd, is het pedagogisch beleid leidend voor het omgaan met kleine risico's die verbonden zijn aan de ontwikkeling van persoonlijke vaardigheden.

5 Veiligheidsbeleid van de locatie:

Het team van de locatie is verantwoordelijk voor de veiligheid en gezondheid van de opvang. Deze verantwoordelijkheid nemen we als volgt.

- Het team werkt volgens het organisatiebrede beleid van Kibeo.
 - Op de locatie beschikt elke opvangvorm (Dagopvang of Buitenschoolse opvang) over:
 - o Een risico-inventarisatie veiligheid en gezondheid;
 - o Een plan van aanpak bij die risico-inventarisatie;
 - o Locatiegebonden veiligheidsafspraken.
- Deze documenten worden als bijlage bij dit beleid gevoegd (zie hoofdstuk 13).
- In het jaarboek van de groep worden belangrijke veiligheids- en gezondheidscontroles geregistreerd.
 - Pedagogisch medewerkers zijn zich bewust van de risico's van de opvang en zijn elke dag opnieuw alert op mogelijk nieuwe risico's. Pedagogisch medewerkers bespreken deze in het team, treffen maatregelen en leggen deze vast in de locatiegebonden veiligheidsafspraken en in het plan van aanpak van de risico-inventarisatie. Bij grote veranderingen op de locatie (bijvoorbeeld verbouwing, verhuizing) wordt de risico-inventarisatie aangepast zodat deze de actuele risico's en maatregelen van de locatie beschrijft.
 - Wanneer pedagogisch medewerkers een groot risico zien dat ook voor andere locaties geldt, geven zij dit als signaal door aan afdeling Kwaliteit. Zij melden hiervoor een verbeterpunt of een Storing bij Facilitair. Afdeling Kwaliteit treft maatregelen om ongelukken te voorkomen en neemt deze op in organisatiebreed beleid.
 - Gebreken aan het gebouw of aan materiaal in het gebouw verhelpen pedagogisch medewerkers zo snel mogelijk. Als het gebrek niet zelf opgelost kan worden, doen pedagogisch medewerkers hiervoor een melding onderhoud of storing bij afdeling Facilitair. Zolang het onderhoud niet is uitgevoerd treffen de pedagogisch medewerkers maatregelen om ongelukken te voorkomen. Deze leggen zij vast in de locatiegebonden veiligheidsafspraken. De pedagogisch medewerkers bespreken de voortgang van de onderhoudsmeldingen in het teamoverleg.
 - Naar overige locatiespecifieke documenten behorend bij dit beleid wordt in elk hoofdstuk verwezen. Zie ook het overzicht In hoofdstuk 13.

6 Risico van grensoverschrijdend gedrag

Grensoverschrijdend gedrag door volwassenen of door kinderen kan een enorme impact hebben op het welbevinden van het getroffen kind. Op onze locaties heeft dit thema dan ook onze bijzondere aandacht. Kibeo heeft de volgende maatregelen genomen om grensoverschrijdend gedrag met elkaar te voorkomen en wat te doen als we merken dat het toch gebeurt:

- Tijdens teamoverleggen bespreken de pedagogisch medewerkers de kinderen over wie er zorgen zijn. De pedagogisch medewerkers spreken over grensoverschrijdend gedrag en zorgen voor een open cultuur waarbij medewerkers elkaar durven aan te spreken.
- Bij zorgen over (gedrag van) een kind wordt de intern begeleider betrokken. Bij pedagogische vraagstukken wordt de pedagogisch coach betrokken.
- In het pedagogisch beleidsplan is opgenomen dat de pedagogisch medewerkers kinderen leren hoe je met elkaar om kunt gaan met respect voor normen en waarden. Zo weten kinderen wat wel en niet toelaatbaar is, en wat gepast en ongepast gedrag is.
- Daarnaast leren pedagogisch medewerkers kinderen dat het belangrijk is dat ze het direct aangeven als zij bepaald gedrag ervaren dat niet wenselijk is. Pedagogisch medewerkers helpen ze mondiger te maken op momenten dat dit nodig is.

6.1 Pesten

Kinderen moeten zich veilig voelen bij Kibeo zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. De rol van de pedagogisch medewerkers op de BSO is duidelijk anders dan die van een pedagogisch medewerkers in de dagopvang. De medewerkers op de BSO zijn minder verzorgend en meer organiserend bezig. Ze scheppen de voorwaarden zodat kinderen zelf kunnen spelen. Ze houden afstand en stimuleren tegelijk de kinderen die dit nodig hebben. Ze observeren en pikken signalen op van de kinderen. De pedagogisch medewerkers zijn hierbij extra alert op pesten, zowel binnen als buiten de BSO. Indien noodzakelijk bespreken ze dit in de groep en bevorderen een positieve groepsfeer.

Specifiek is er aandacht voor grensoverschrijdend gedrag met behulp van camera's en via social media. Op de BSO geldt daarom de afspraak dat eigen smartphones, tablets en andere computers in de tas blijven.

6.2 Seksueel grensoverschrijdend gedrag van kinderen onderling

Kinderen hebben seksuele gevoelens. Ieder kind maakt een seksuele ontwikkeling door. In zijn eigen tempo, wanneer het eraan toe is, verkent het zijn eigen lichaam en dat van anderen. Kinderen zijn nieuwsgierig en stellen vragen over seks. Dit is onschuldig als het past in de ontwikkeling van het kind en het eventuele andere kind dat erbij betrokken is. Maar in de combinatie met een ander kan het fout gaan. Als er een groot leeftijdsverschil is tussen kinderen, zitten ze in verschillende ontwikkelingsfasen en hebben dus ook andere behoeften. Ook los van het leeftijdsverschil kunnen behoeften van kinderen verschillend liggen. Het is dan belangrijk dat een kind kan aangeven dat het iets niet wil.

De pedagogisch medewerkers zijn op de hoogte van de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Deze Meldcode bevat een stappenplan Seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen en een risicotaxatie-instrument. Dit helpt de pedagogisch medewerkers te bepalen wat leeftijdsadequaat seksueel gedrag is bij de kinderen en welke stappen zij kunnen nemen als er sprake is van grensoverschrijdend gedrag. Ter ondersteuning van het team kan de intern begeleider (in de rol als aandachtsfunctionaris) betrokken worden bij een situatie op de groep. Onderdeel van het stappenplan is een gesprek met de ouders van de betrokken kinderen.

6.3 Seksueel grensoverschrijdend gedrag van volwassenen jegens kinderen

Kibee werkt met de Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld. Deze Meldcode beschrijft hoe medewerkers geacht worden te handelen wanneer er signalen zijn die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling. Daarnaast bevat de Meldcode een stappenplan hoe te handelen bij vermoedens van kindermishandeling gepleegd door een beroepskracht of andere volwassene in de opvang. Ook de rol van de aandachtsfunctionaris is hierin beschreven.

Alle medewerkers, stagiairs en (voorlees)vrijwilligers hebben een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) en zijn aangemeld in het Personenregister kinderopvang.

De Meldcode en bijbehorende stappenplannen zijn beschikbaar in het Kwaliteitshandboek.

7 Vierogenprincipe

Het vierogenprincipe betekent dat er altijd iemand moet kunnen meekijken of meeluisteren in de dagopvang voor kinderen van 0–4 jaar. Kibeo zorgt ervoor dat er zoveel mogelijk ruimten voorzien zijn van glas zodat pedagogisch medewerkers zichtbaar zijn. Het is niet haalbaar om op alle kindercentra een tweede pedagogisch medewerker in te zetten. Waar dit wel mogelijk is, wordt dit gerealiseerd. Ook worden stagiaires op groepen ingezet waar maar één pedagogisch medewerker aanwezig is. Het beleid Vier ogen op de groep beschrijft in algemene lijnen hoe Kibeo invulling geeft aan het vierogenprincipe.

7.1 Werkwijze op de locatie

De specifieke maatregelen voor de locatie zijn vastgelegd op het formulier “Het vierogenprincipe op deze locatie”, dat als bijlage bij dit beleid is gevoegd.

8 Achterwachtregeling en calamiteitenregeling

8.1 Achterwachtregeling

Soms komt het voor dat er, gezien het aantal kinderen maar één pedagogisch medewerker aanwezig is op de groep (en in de locatie). Voor deze momenten is er een achterwacht geregeld. Dit is een organisatie of volwassen persoon met wie Kibeo afspraken heeft gemaakt, bijvoorbeeld een school of een andere locatie van Kibeo. Bij calamiteiten kan deze persoon of organisatie worden ingeschakeld. Op de locatie is aangegeven welke organisatie achterwacht is.

Een organisatie of persoon die achterwacht is, kan bij een calamiteit de pedagogisch medewerker van Kibeo tijdelijk vervangen of ondersteunen tot de betreffende pedagogisch medewerker en/of een collega van hem/haar de taken kan overnemen. Kibeo blijft te allen tijde eindverantwoordelijk voor de opvang van de kinderen.

8.2 Calamiteitenregeling

Een calamiteit is een noodsituatie als gevolg van een plotselinge gebeurtenis waardoor de pedagogisch medewerkers op een vestiging niet meer in staat zijn om de verantwoordelijkheid te dragen voor de kinderen die aan hun zorg zijn toevertrouwd. Dit kan een gebeurtenis zijn in het kindercentrum zelf of in de omgeving van het kindercentrum, of een gebeurtenis waar een medewerker bij betrokken is. Te denken valt aan brand, wateroverlast, een ongewenste indringer of een valpartij waarbij de medewerker een ledemaat breekt.

Bij een calamiteit kan de pedagogisch medewerker of een andere persoon het calamiteitennummer bellen. Via dit nummer bereikt hij/zij de incidentcoördinator van Kibeo. De incidentcoördinator is een stafmedewerker van Kibeo die hulp kan regelen. De achterwachtregeling door middel van de calamiteitentelefoon is vastgelegd in het beleid Incidentcoördinator en calamiteitenregeling en de bijbehorende werkinstructies.

Voor de calamiteitenregeling geldt de volgende werkwijze:

- Het calamiteitennummer staat voorgeprogrammeerd in de telefoon van de vestiging en is ook duidelijk zichtbaar op de vestiging aanwezig.
- De calamiteitentelefoon is 24 uur per dag, 7 dagen per week bereikbaar, ook voor brandweer, alarmdienst of verhuurder.
- Als de vestiging een achterwachtregeling met een naburige organisatie heeft, wordt deze bij een calamiteit eerst gealarmeerd.
- Bij een oproep stelt de incidentcoördinator alles in het werk om binnen 15 minuten een collega ter plaatse te krijgen.
- De pedagogisch medewerker die op zijn/haar vrije dag wordt gebeld door de incidentcoördinator, gaat, indien hij/zij in de gelegenheid is, direct naar de vestiging waar ondersteuning nodig is.
- Minimaal vier maal per jaar oefent Kibeo met de calamiteitentelefoon.

8.3 Ondersteuning tijdens afwijken van beroepskracht-kindratio

Gedurende de opvangdag mag een kindercentrum gedurende een bepaalde tijd afwijken van de beroepskracht-kindratio. Er wordt dan tijdelijk gewerkt met minimaal de helft van het vereiste aantal pedagogisch medewerkers. Als hierdoor een medewerker alleen in het kindercentrum staat, moet ten minste een andere volwassene in het kindercentrum aanwezig zijn. Hiermee wordt bij het roosteren rekening gehouden. Daarnaast geldt bij Kibeo de afspraak dat de pedagogisch medewerker tijdens de pauze in het pand aanwezig blijft als zijn/haar collega anders alleen in de locatie zou blijven.

8.4 Werkwijze op de locatie

- Het beleid incidentcoördinator en achterwachting is beschikbaar in het kwaliteitshandboek.
- De afspraken van de locatie met de achterwacht (indien van toepassing) zijn vastgelegd op het formulier Achterwachting. Het door de locatie ingevulde formulier is als bijlage bij dit beleid gevoegd.
- Het nummer van de calamiteitentelefoon is te vinden op het formulier Calamiteitnummer en noodnummers. Dit hangt op een zichtbare plek op elke groep.

9 EHBO-regeling

Bij Kibeo is er altijd een BHV'er met een geldig certificaat voor kinder-EHBO aanwezig in de opvang. Alle medewerkers van Kibeo worden opgeleid voor BHV en kinder-EHBO. Op die manier zijn alle medewerkers van Kibeo in staat om handelend op te treden in geval van een ongeval of een calamiteit.

Een medewerker die niet beschikt over een EHBO-certificaat zoals bedoeld in de wet, mag niet alleen op een locatie werken. Dit is met uitzondering van een situatie van overmacht, waarin de continuïteit van de dienstverlening in het gedrang komt.

De behaalde EHBO-certificaten worden bij Kibeo centraal bewaard in de personeelsdossiers van de medewerkers. De toezichthouder kinderopvang heeft toegang tot het deel van de personeelsdossiers waar de certificaten worden opgeslagen.

10 Beleidscyclus

10.1 Algemeen beleid

Het veiligheidsbeleid is in de loop der jaren ontwikkeld op basis van beleidsbeslissingen, signalen en opmerkingen van medewerkers en bijsturing naar aanleiding van registraties van ongevallen en gevaarlijke situaties en rapportages hierover. Voor de totstandkoming en evaluatie van dit centrale beleid zijn een werkgroep van medewerkers van Kibeo en de Cliëntenraad geraadpleegd. Het beleid is onderdeel van het kwaliteitssysteem van Kibeo en wordt periodiek geëvalueerd en bijgesteld volgens de beleidscyclus van Kibeo. Bij beleidswijzigingen wordt de Cliëntenraad om advies gevraagd.

10.2 Veiligheidsbeleid van de locatie

Elke locatie van Kibeo beschikt over het kwaliteitshandboek van Kibeo met het organisatiebrede beleid, over een risico-inventarisatie en over locatiegebonden veiligheidsafspraken. Tweemaal per jaar houdt Kibeo een week van de veiligheid. Tijdens deze week voert de locatie enkele acties in het kader van het veiligheidsbeleid uit:

- Een extra veiligheidscheck met het team van de locatie en zo nodig aanpassing van het actieplan of de locatiegebonden veiligheidsafspraken.
- Een ontruimingsoefening/schuiloefening en evaluatie daarvan

Het veiligheidsbeleid van de locatie (de risico-inventarisatie en de locatiegebonden veiligheidsafspraken) zijn terugkerend onderwerp op de agenda van het teamoverleg. Ook wordt in het teamoverleg gesproken over ongevallen. Naar aanleiding daarvan worden zo nodig extra acties afgesproken. De notulen van het teamoverleg, de risico-inventarisatie en de locatiegebonden veiligheidsafspraken zijn voor alle medewerkers, stagiairs en vrijwilligers op de locatie beschikbaar. In het jaarboek van de groep worden belangrijke veiligheids- en gezondheidscontroles geregistreerd

De locatieouderraad heeft adviesrecht op wijzigingen in het locatiespecifieke veiligheidsbeleid. Minimaal eenmaal per jaar wordt het veiligheids- en gezondheidsbeleid in de locatieouderraad besproken. Indien er geen locatieouderraad is, wordt in de nieuwsbrief aandacht besteed aan het locatiegebonden veiligheids- en gezondheidsbeleid.

Centrale aanvullingen op het veiligheids- en gezondheidsbeleid kunnen het gevolg zijn van: verbetervoorstellen vanuit de vestigingen, voortschrijdend inzicht, externe ontwikkelingen of ongevalsmeldingen intern of extern. De afdeling Kwaliteit evalueert elke twee jaar het beleid en stelt zo nodig wijzigingen voor. Wijzigingen in het veiligheids- en gezondheidsbeleid worden ter advies voorgelegd aan de Cliëntenraad en aan locatieouderraden die de Cliëntenraad niet hebben gemachtigd.

Beleidswijzigingen en updates worden organisatiebreed kenbaar gemaakt via publicatie in het kwaliteitshandboek en via lijsten van wijzigingen in het kwaliteitshandboek.

11 Communicatie

Kibeo vindt het belangrijk dat medewerkers zich betrokken voelen bij het veiligheids- en gezondheidsbeleid. Wanneer het locatiegebonden beleidsplan voor veiligheid en gezondheid wordt opgesteld of bijgesteld, spelen zij dan ook allen een actieve rol hierin. Wanneer een nieuwe medewerker op de locatie komt werken, zorgen we voor een uitgebreide introductie in het veiligheids- en gezondheidsbeleid, met indien nodig extra opleiding en instructies. Zodanig dat deze persoon in staat is tot het nemen van maatregelen wanneer dit aan de orde is.

Tijdens teamoverleggen is het bespreken van mogelijke veiligheids- en gezondheidsrisico's een vast agendapunt. Zo wordt het mogelijk zaken bespreekbaar te maken en direct bij te stellen. Medewerkers worden hierdoor vertrouwd met het geven van feedback aan elkaar.

Via de nieuwsbrief van Kibeo en het vestigingsnieuws van de vestiging berichten we ouders over onze activiteiten ten aanzien van veiligheid en gezondheid. Wanneer er vragen zijn van ouders worden deze zo mogelijk ter plekke beantwoord. Wanneer deze vraag voor meerdere ouders interessant is, wordt deze tevens in de nieuwsbrief opgenomen. Uiteraard kunnen ouders te allen tijde op de locatie van hun kind inzage vragen in de locatiespecifieke documenten van het veiligheidsbeleid. Het algemene veiligheidsbeleid wordt gepubliceerd op de website van Kibeo. (www.kibeo.nl/kwaliteit)

Tijdens tweejaarlijkse veiligheidsweken wordt organisatiebreed aandacht aan veiligheid en veiligheidsbewustzijn besteed.

Kibeo Academie

De Kibeo Academie voorziet in een intern opleidingstraject, waarbij ook de veiligheid en gezondheid op de locatie een plaats krijgt. Nieuwe medewerkers volgen verplichte introductietrainingen om het beleid en de werkinstructies van Kibeo te leren kennen. Van medewerkers wordt verwacht dat zij te allen tijde volgens beleid handelen. Aan medewerkers die al enig tijd binnen de organisatie werkzaam zijn worden diverse verdiepingmodules aangeboden.

12 Bijbehorende documenten en bijlagen

Het beleid Veiligheid en Gezondheid is een overkoepelend beleid voor alle beleidsstukken die betrekking hebben op de veiligheid van kinderen. Over het algemeen vallen alle formulieren en werkinstructies die betrekking hebben op veiligheid onder één van onderstaande beleidsstukken. Deze zijn dus niet apart benoemd. Wanneer dit niet het geval is wordt de betreffende werkinstructie apart benoemd.

- Het Pedagogisch beleid geeft aan hoe kinderen in hun ontwikkeling worden gestimuleerd.
- Het beleid Hygiëne en voeding. Onder dit beleid vallen de werkinstructies die te maken hebben met een gezonde werkomgeving, hygiëne in de verzorging van kinderen en voedselbereiding.
- Het beleid Veilig slapen geeft de normen voor de veiligheid van kinderen in bed.
- Het beleid Incidentcoördinator en calamiteitenregeling beschrijft op welke manier de achterwacht is geregeld in geval van calamiteiten.
- Beleid Vervoer van kinderen gaat in op de normen en regels voor het vervoer van kinderen.
- Het beleid Ziekte geeft aan hoe wordt omgegaan met ziekte op de groep.

12.1 Locatiespecifieke bijlagen

Deze bijlagen worden op de locatie bewaard in de Rode GGD-map en zijn daar door ouders in te zien:

- RI veiligheid en gezondheid van de locatie (digitaal beschikbaar)
- Plan van aanpak bij de RI veiligheid en gezondheid
- Locatiegebonden veiligheidsafspraken
- Ingevuld formulier "het vierogenprincipe op deze locatie" (dagopvang)
- Ingevuld afsprakenformulier vierogenprincipe (dagopvang)
- Ingevuld afsprakenformulier achterwachtregeling (bij alleen op de groep)
- Formulier Calamiteitennummer en noodnummers (hangt op een zichtbare plek op de locatie).